

פרע ריחני *Hypericum hircinum* - צמח אדום הגדל בקרקעות לחות ובגדות נחלים (אוקטובר 2018)

פרע ריחני (פרעיים) הוא שיח מסועף המתנשא לגובה 1-3 מ'. גבעוליו נגדיים, זקופים ומסתעפים, בעלי ארבע מקצועות. הקליפה מחוספסת חום אדום קליפתם

העלים נגדיים, פשוטים ורחבים, שפתם תמימה, אורכם 2-7 ס"מ, יושבים על הגבעול, ומדיפים ריח מיוחד. שטח העלה מצויד בבלוטות זעירות אדומות או שקופות המכילות שמנים, זוגות העלים מסודרים על הגבעול כך שכל זוג פונה לרוב לכיוון נגדי מהזוג שבסמוך.

הפרחים צהובים, גדולים, ערוכים בתפרחת דמוית אשכול דליל פרחים הנישאים בראש הגבעול. הפרח נכון, דו-מיני, קוטרו 3-5 ס"מ. עלי גביע חמישה, סרגליים, מפורדים ומחודדים בראשם. חמשת עלי הכותרת מאורכים ומפורדים הנושרים בסיום הפריחה. האבקנים מרובים, ערוכים מסביב לבסיס השחלה בחמש קבוצות. גובהם אינו זהה (כ-2 ס"מ) לרוב כגובה עמוד העלי או מעט גבוהים. הזירים ארוכים ודקים, המאבק קצר ניצב לזיר. השחלה עילית בת 1-5 מגורות צורתה כדורית. בולטים בארכם 3 עמודי עלי. הפרי הלקט רב זרעים המאדים עם ההבשלה. הוא נפתח מראשו. הזרעים גודלם כ-1.5 מ"מ, צבעם כתום - חום, מצוידים בכנפיים. **פרע ריחני** פורח מיולי עד אוקטובר.

בית הגידול של הצמח הוא קרקעות מוצפות מים ובסמוך לגדות נחלים. קיום אוכלוסייה מותנה ביציבות משטר המים באתר. הצמח גדל בקרקעות חרסיתיות וגם גירניות בעלות pH חומצי או נטרלי.

בארץ הוא צמח נדיר ביותר הגדל במקורות הירדן בצפון הארץ, באזור עמק החולה ובגליל העליון. הצמח הוא מין צפוני אירופי, ישראל כנראה נמצאת בשולי תחום תפוצתו, אף שיש עדויות בספרות על המצאות אוכלוסייה שלו בחצי האי ערב. בעולם הוא גדל באירופה: אנגליה (שם יש דווח שהצמח הובא לשם בשנת 1620), אירלנד, הולנד גרמניה וצרפת ובאזור ים תיכון והמגרב: מרוקו ספרד, צרפת איטליה יוון האיים הבלאריים, קורסיקה, סרדיניה, סיציליה, כרתים וקפריסין. במזרח התיכון ידוע מדרום טורקיה, סוריה, לבנון, וצפון ישראל.

הצמח מוכר בכמה אזורים ים תיכוניים כצמח מרפא וכתרופה למספר מחלות: חומרים

שמוצו מהעלים, נמצא שהם פעילים כנגד חיידקים הפוגעים בדרכי הנשימה כמו דלקות גרון והצטננות שמקורה מיקרוביאלי. כמו כן נמצאה השפעה על פעילות הלב.

ספרות:

פינברון-דותן נ ודנין א 1991 המגדיר לצמחי בר בארץ ישראל, כנה ירושלים.

שמידע א פולק ג ופרגמן-ספיר א 2011 הספר האדום - צמחים בסכנת הכחדה בישראל. רשות הטבע והגנים.

שמידע א 1983 פרע. החי והצומח של ארץ ישראל כרך 10, עמוד (89), הוצאת משרד הביטחון, תל אביב.

Mandrone M Beatrice Lorenzi B et al. 2015 Antioxidant and anti-collagenase activity of *Hypericum hircinum* L. Industrial Crops and Products, Vol. 76 pp. 402-408.

Maggi F Cecchin C et al. 2010 Chemical composition and antimicrobial activity of *Hypericum hircinum* L. Subsp. majus essential oil, Vol. 46, Issue 1, pp 125-129.

כתבה ערגה אלוני

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: אלוני, ע., 2018, פרע ריחני *Hypericum hircinum* - צמח אדום הגדל בקרקעות לחות ובגדות נחלים (אוקטובר 2018), פורחי החודש, כתב-עת "כלנית" מספר 5.

<https://www.kalanit.org.il> פרע-ריחני-hypericum-hircinum-צמח-אדום-הגדל-בקר

קעות-ל